

**EUROPOS SAJUNGOS
IR
JORDANIJOS
ASOCIACIJA**

Asociacijos taryba

**Briuselis, 2022 m. gegužės 25 d.
(OR. en)**

**UE-RHJ 3304/22
ADD 1**

PRANEŠIMAS

Dalykas: ES ir Jordanijos ASOCIACIJOS TARYBOS SPRENDIMO dėl ES ir Jordanijos partnerystės prioritetų 2021–2027 m. PRIEDAS

ES ir Jordanijos partnerystės prioritetai 2021–2027 m.

ĮVADAS

ES ir Jordanija palaiko tvirtą partnerystę. Jordanija yra viena iš pagrindinių ES partnerių ir ES labai vertina svarbų tarpininkaujama vaidmenį, kurį Jordanija atlieka regione. Siekiant toliau stiprinti tvirtus ir daugialypius abiejų partnerių santykius, buvo nustatyti prioritetai, kuriais remiamas ES ir Jordanijos asociacijos susitarimo, kuriuo bus grindžiama partnerystė 2021–2027 m., įgyvendinimas.

ES ir Jordanijos partnerystės prioritetais siekiama įgyvendinti bendrus Europos kaimynystės politikos tikslus bendroje taikos, klestėjimo ir stabilumo erdvėje. Prioritetais atsižvelgiama į pagrindines šios erdvės ypatybes, taip pat į diferencijavimo principą ir bendrą atsakomybę, tačiau kartu jie yra lankstūs, kad, vadovaujantis ES ir Jordanijos sutarimu, būtų galima prisitaikyti, atsižvelgiant į kintančias aplinkybes. Be to, prioritetai yra suderinti su 2020 m. gruodžio 10–11 d. Europos Vadovų Tarybos išvadose¹ išdėstytu strateginiu prioritetu – užtikrinti, kad pietinės kaimyninės šalys būtų demokratinės, stabilesnės, žalesnės ir labiau klestinčios.

Partnerystės prioritetais taip pat atsižvelgiama į naujos, didelių užmojų ir novatoriškos Viduržemio jūros regiono darbotvarkės, kuria siekiama atnaujinti bendradarbiavimą ir atskleisti neišnaudotą santykių potencialą, tikslus, išdėstytus 2021 m. vasario 9 d. Komisijos ir vyriausiojo įgaliotinio bendrame komunikate dėl pietinių kaimyninių šalių² ir vėlesnėse 2021 m. balandžio 16 d. Tarybos išvadose dėl atnaujintos partnerystės su pietinėmis kaimyninėmis šalimis³. Ji padeda efektyviai ir laiku įgyvendinti abipusiškai sutartas ekonomikos ir investicijų plano pietinėms kaimyninėms šalims⁴ pavyzdines iniciatyvas. Šios iniciatyvos sustiprins ES partnerystę su Jordanija ir padės apsaugoti mūsų Viduržemio jūros regiono bendrąsias gėrybes. Naujoji darbotvarkė suteikia galimybių kurti naujas partnerystes dėl strateginių žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos prioritetų. Šiomis partnerystėmis bus prisidedama prie tvarumo, klestėjimo ir atsparumo. Dėdamos šias pastangas, ES ir Jordanija remsis partneryste su Jordanija ir tolesniu Jordanijos reformų darbotvarkės įgyvendinimu. ES ir Jordanija, kartu pirmininkaudamos Viduržemio jūros sąjungai, toliau konstruktyviai bendradarbiaus, kad paskatintų tvirtą partnerystę visame Viduržemio jūros regione.

Pagal naująją darbotvarkę ES ir Jordanijos partnerystė ir toliau bus grindžiama bendromis vertybėmis bei dialogu ir bus daroma pažanga įgyvendinant bendrą socialinę, ekonominę ir politinę darbotvarkę, įskaitant reformas ir jų įgyvendinimą tokiose srityse kaip geras valdymas, teisinė valstybė, žmogaus teisės, socialinė sanglauda ir lygios galimybės visiems, nediskriminavimas, aplinkos ir klimato apsauga, makroekonominis stabilumas ir verslo aplinka. Ja bus siekiama žaliojo, skaitmeninio, atsparaus ir teisingo atsigravimo po COVID-19 pandemijos, laikantis Darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 m., Paryžiaus susitarimo ir Europos žaliojo kurso.

---

¹ 2020 m. gruodžio 11 d. EUCO 22/20.

² JOIN(2021) 2 final.

³ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7931-2021-INIT/lt/pdf>.

⁴ SWD(2021) 23 final.

Skatinimas užtikrinti ilgalaikį tvarų socialinį bei ekonominį atsigavimą ir darbo vietų kūrimą pietinėse kaimyninėse šalyse yra vienas iš pagrindinių bendrų prioritetų ir novatoriškas naujosios Viduržemio jūros regiono darbotvarkės kertinis akmuo. Prie komunikato pridėtame bendrame tarnybų darbiname dokumente dėl ekonomikos ir investicijų plano pietinėms kaimyninėms šalims, kuriame daug dėmesio skiriama Jordanijai, ryžtingai stengiamasi suteikti pagrindą šiai partnerystei ir sutelkti dėmesį į pagrindinius projektus, kuriais stiprinama ES ir Jordanijos partnerystė. Įgyvendinant naujosios Viduržemio jūros regiono darbotvarkės ekonomikos ir investicijų plano pavyzdines iniciatyvas bus padedama užtikrinti partnerystės prioritetus ir tai bus svarbi ES bendradarbiavimo su Jordanija dalis.

Remdamasi bendru komunikatu bei ekonomikos ir investicijų planu, taip pat Tarybos išvadomis, ES taip pat sieks suvienyti jėgas su valstybėmis narėmis, kad būtų skatinamos Europos komandos iniciatyvos pagrindinėse abipusio intereso srityse, remiantis sėkmingu Europos komandos atsaku į COVID-19 krizę tiek visame pasaulyje, tiek Jordanijoje.

Dokumentas, kuriame išdėstyti partnerystės prioritetai, nuolat atnaujinamas ir jame paisoma abipusių įsipareigojimų.

Partnerystė bus palaikoma ir prioritetinės bendradarbiavimo sritys bus aptariamose reguliariuose aukšto lygio **politiniuose susitikimuose**, taip pat per **dialogus** ekonomikos, užimtumo ir socialinių reikalų, prekybos, teisingumo, žmogaus teisių, demokratių procesų, klimato ir aplinkos klausimais, palaikant ES ir Jordanijos partnerystę **judumo** srityje, įgyvendinant **ES ir Jordanijos susitarimą dėl mokslo ir technologijų** ir kitais esamais bendradarbiavimo sričių klausimais, įgyvendinant ES ir Jordanijos įsipareigojimą stiprinti dialogą ir bendradarbiavimą **saugumo** srityje, įskaitant kovą su smurtiniu ekstremizmu ir terorizmu bei kibernetinį saugumą, taip pat tęsiant **dvišalį bendradarbiavimą**, kuriuo remiama Jordanija.

Partnerystės prioritetais patvirtinami ES ir Jordanijos ryšiai ir apibrėžiamos galimybės plėtoti tvirtesnį tarpusavio bendradarbiavimą.

Dabartinės aplinkybės labai palankios stiprinti ES ir Jordanijos santykius, grindžiamus **bendrais tikslais, vertybėmis ir interesais sprendžiant bendrus uždavinius.**

COVID-19 pandemija dar labiau padidino spaudimą sveikatos, švietimo ir ekonomikos sektoriams ir kelia didelių socialinių ir ekonominių iššūkių. Po krizės ES ir Jordanija taps

tvirtesnės, *inter alia*, vykdydamos žaliąją ir skaitmeninę savo ekonomikos pertvarką, didindamos atsparumą ir įtraukiu būdu suteikdamos gerovės ir deramo darbo galimybių savo bendruomenėms. ES ir jos partneriai aktyviau dalyvaus kovoje su visų formų diskriminacija, įskaitant diskriminaciją dėl religijos ar tikėjimo, ir propaguos lyčių lygybę visose politikos srityse, taip prisidedami prie įtraukaus atsigavimo po COVID-19 pandemijos.

Nuo 2011 m. krizė Sirijoje turėjo didelės įtakos Jordanijai, regionui ir ES. Tiek ES, tiek Jordanija patvirtino turinčios bendrų tikslų ir esančios suinteresuotos užtikrinti taikos procesą ir grąžinti stabilumą bei taiką Sirijoje. Tai galiausiai sudarytų sąlygas savanoriškam, saugiam ir oriam pabėgėlių grįžimui. Kartu svarbu išlaikyti paramos lygį ir užtikrinti Sirijos pabėgėlių Jordanijoje galimybes gauti apsaugą, mokytis, pragyventi ir naudotis paslaugomis.

ES pripažįsta, kad Jordanija atliko svarbų vaidmenį nacionaliniu, regioniniu ir tarptautiniu lygmenimis, ir remia Jordanijos dalyvavimą daugiašalėje sistemoje. ES palankiai vertina Jordanijos kilnų ir nuolatinį įsipareigojimą priimti ir apsaugoti daug pabėgėlių, įskaitant Sirijos, Palestinos, Irako, Libijos ir Jemeno gyventojus, kurie ieško saugaus prieglobsčio Jordanijoje, ir teikti jiems švietimo, sveikatos priežiūros paslaugas, pragyvenimo šaltinius ir socialinės apsaugos paslaugas. ES toliau padės Jordanijai teikti paramą pabėgėliams, siekiantiems apsaugos Jordanijoje, ir didinti Jordanijos atsparumą, be kita ko, nuolat bendradarbiauti švelninant COVID-19 pandemijos padarinius. Kaip ir anksčiau, ES parama Jordanijai reaguojant į pabėgėlių krizę papildė dvišales paramos programas. Labai svarbu kovoti su skurdu, diskriminacija ir lyčių nelygybe, teikti tinkamą pajamų paramą, nediskriminacines galimybes naudotis socialine apsauga pagal nacionalines sistemas, pavyzdžiui, Jordanijos nacionalinę socialinės apsaugos strategiją, skatinti darnų vystymąsi, ekonomikos augimą, saugoti žmogaus teises ir užtikrinti vienodas galimybes naudotis kokybiškomis paslaugomis.

Be to, Jordanija toliau deda pavyzdines pastangas ir atlieka svarbų ir subalansuotą vaidmenį skatinant taiką ir saugumą Artimuosiuose Rytuose, visų pirma Artimųjų Rytų taikos procese. Jordanijos vaidmuo užkertant kelią radikalizacijai, terorizmui ir smurtiniam ekstremizmui ir kovojant su jais taip pat buvo labai vertingas. Tai, kad Jordanija kartu su ES pirmininkauja Viduržemio jūros sąjungai (VJS), per kurią ji remia politinius įvairių krizių regione sprendimus, regioninę integraciją ir vystymąsi, tvarią, žaliąją, mažai šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetančią ir žiedinę efektyvaus išteklių naudojimo ekonomiką, yra dar vienas Jordanijos pirmaujančio stabilizuojančio vaidmens pavyzdys.

Jordanija ir ES taip pat toliau bendradarbiaus visais migracijos aspektais pagal visapusišką, abipusiškai naudingą ir specialiai pritaikytą partnerystę, taip pat pagal partnerystę judumo srityje, kuri yra nuosekli veiksnių migracijos, judumo ir saugumo srityje sistema, sprendžiant su sienų valdymu, neteisėtos migracijos prevencija ir tarptautine apsauga susijusius klausimus⁵.

Partnerystės prioritetai grindžiami bendrais pasiekimais abipusio intereso srityse, įskaitant tikslą skatinti tolesnę reformų įgyvendinimą, taip prisidedant prie Jordanijos makroekonominio stabilumo, laikantis peržiūrėtos TVF programos prioritetų ir atsižvelgiant į COVID-19 pandemijos poveikį. Šie prioritetai parengti atsižvelgiant į 2016 m. Londone surengtą konferenciją „Parama Sirijai ir visam regionui“, taip pat į Jordanijos ir kitų tos konferencijos rengėjų suformuluotus tarptautiniame susitarime įtvirtintus įsipareigojimus, kurių tikslas – padėti Jordanijai toliau siekti rezultatų vystymosi srityje, toliau teikiant humanitarinę pagalbą ir tinkamai remiant priimančiąsias bendruomenes. Vėlesnėse penkiose Briuselio konferencijose „Parama Sirijos ir viso regiono ateičiai“ buvo atnaujintas ir sustiprintas tarptautinės bendruomenės politinis, humanitarinis ir finansinis įsipareigojimas remti Sirijos gyventojus, kaimynines šalis ir priimančiąsias bendruomenes, kurios labiausiai nukentėjo nuo konflikto, ir apžvelgta vyriausybių, paramos teikėjų ir Jungtinių Tautų (JT) padaryta pažanga vykdant priimtus įsipareigojimus ir pasižadėjimus. Atsižvelgdamos į nuolatinį itin didelį Sirijos pabėgėlių ir pažeidžiamų priimančiųjų bendruomenių pažeidžiamumą, kuris dar labiau padidėjo dėl COVID-19 pandemijos, ES ir Jordanija dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą teikti pagalbą ir veiksmingą apsaugą visiems pabėgėliams Jordanijoje. Svarbu toliau gerinti jų galimybes naudotis paslaugomis, užtikrinti pagarbą jų žmogaus teisėms ir toliau dėti pastangas, kad būtų didinamas jų savarankiškumas ir sudaromos sąlygos jiems prisidėti prie Jordanijos ekonominės plėtros. Remdamos pabėgėlius, įskaitant pabėgėlius iš Sirijos,

⁵ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10055-2014-REV-3/lt/pdf>.

ES ir Jordanija laikysis pažeidžiamumu grindžiamo požiūrio, tinkamai atsižvelgdamos į pažeidžiamų priimančiųjų bendruomenių padėtį.

ES tebėra įsipareigojusi toliau teikti pagalbą ir apsaugą **Palestinos pabėgėliams**, taip pat ir Jordanijoje. Šiuo atžvilgiu ES ir Jordanija atkreipė dėmesį į esminį *Jungtinių Tautų pagalbos ir darbų agentūros* Palestinos pabėgėliams Artimuosiuose Rytuose (UNRWA) vaidmenį užtikrinant saugumą ir stabilumą regione pagal JT įgaliojimus, nustatytus atitinkamose JT rezoliucijose, ir pareiškė įsipareigojančios toliau politiškai ir finansiškai remti agentūrą. Jos pripažįsta, kad UNRWA ir toliau atlieka svarbų vaidmenį, ir įsipareigoja remti agentūrą jai įgyvendinant įgaliojimus jos veiklos srityse, taip pat vykdant vadovavimo ir valdymo reformas, kurių ėmėsi agentūra ir kuriomis siekiama didesnio skaidrumo, atskaitomybės ir patikimo finansų valdymo, ir kartu su paramos teikėjų bendruomene remia tvaresnę ir labiau nuspėjamą daugiametį finansavimą ir sąžiningą naštos pasidalijimą.

PRIORITETAI

Partnerystės prioritetais atsižvelgiama į bendrus interesus ir sutelkiamas dėmesys į tas sritis, kuriose ES ir Jordanijos bendradarbiavimas yra abipusiškai naudingas. Pagal bendrą komunikatą ir Tarybos išvadas ES ir Jordanija yra įsipareigojusios toliau bendradarbiauti vykdant įvairius veiksmus šiose pagrindinėse politikos srityse: atsparumo didinimo ir tarpusavio ryšių ir (arba) dalyvavimo pasaulio ekonomikoje, gerovės kūrimo ir naudojimosi dvejopos žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos teikiamomis galimybėmis; žmogaus socialinės raidos, gero valdymo, teisinės valstybės ir žmogaus teisių; taikos ir saugumo; migracijos ir judumo; klimato politikos, energetikos ir aplinkos.

Remiantis tuo, kas išdėstyta pirmiau, 2021–2027 m. laikotarpiui nustatyti trys prioritetai:

ES ir Jordanija sieks **stiprinti bendradarbiavimą regioninio stabilumo ir saugumo, įskaitant kovą su terorizmu, srityje**. ES ir Jordanija glaudžiai bendradarbiauja užsienio ir saugumo politikos srityse. Strateginis ir operatyvinis bendradarbiavimas bus vykdomas dvišaliu pagrindu daugiašaliuose forumuose, taip pat regioniniu lygmeniu, be kita ko, pasitelkiant bendrą ES ir Jordanijos pirmininkavimą VJS ir pasinaudojant siūlomais metiniais ES ir pietinių kaimyninių šalių partnerių užsienio reikalų ministrų susitikimais, taip pat galimais sektorių ministrų susitikimais. Tiek ES, tiek Jordanija yra suinteresuotos skatinti taiką ir stabilumą regione ir visame pasaulyje, bendradarbiaujant Artimųjų Rytų taikos procese, vadovaujantis tarptautine teise ir atitinkamomis Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos (JT ST) rezoliucijomis, taip pat remiant politinį pereinamąjį procesą ir taikos kūrimą Sirijoje, be kita ko, remiantis JT ST rezoliucija 2254. Ir ES, ir Jordanija

siekia, kad jų visuomenės būtų tolerantiškos visuomenės pavyzdžiai, o tai dar viena priežastis stiprinti bendradarbiavimą užsienio politikos srityje.

Partnerystėje daugiausia dėmesio skiriama ekonomikos atsigavimo ir stabilumo skatinimui, žaliajam, skaitmeniniam, integraciniam ir žiniomis grindžiamam ekonomikos augimui, švietimo kokybei ir deramų darbo vietų, be kita ko, skirtų jaunimui, kūrimui, atsižvelgiant į vyriausybės prioritetus, orientacinę vadovų kvalifikacijos kėlimo programą, 2025 m. Jordanijos nacionalinę viziją ir strategiją ir sektorių politiką bei strategijas. Parama siekiama didinti Jordanijos atsparumą, kad ji galėtų įveikti krizės Sirijoje poveikį ir regioninį nestabilumą, taip pat ekonominius ir socialinius COVID-19 pandemijos padarinius, kartu pasinaudodama galimybėmis geriau atsigauti po krizės.

ES ir Jordanija stiprins bendradarbiavimą sprendžiant klimato kaitos ir aplinkos būklės blogėjimo problemas, suvienydamos pastangas skatinti **žaliąjį ekonomikos augimą ir energetikos pertvarką siekiant poveikio klimatui neutralumo**, derindamos su Jordanijos energetikos sektoriaus strategija (2020–2030 m.) ir Jordanijos nacionaliniu lygmeniu nustatytais įpareigojančiais veiksmais bei nacionaliniu prisitaikymo planu. Stipri, įtrauki, žalioji ir susieta Jordanijos ekonomika, remiama pagal Jordanijos ir ES asociacijos susitarimą sukurtos **laisvosios prekybos erdvės**, supaprastintos kilmės taisyklių sistemos, geresnės investavimo aplinkos (vykdant verslo aplinkos reformas) ir galimybių gauti finansavimą verslininkams ir visų pirma *mažosioms ir vidutinėms* įmonėms (MVI), be kita ko, skatinant viešojo ir privačiojo sektorių dialogą ir labiau tiesiogiai bendradarbiaujant su privačiuoju sektoriumi, suteiks veiksmingų paskatų kurti **deramas darbo vietas**. Parama, kuria skatinamas inovacijomis grindžiamas ekonomikos augimas ir dalijimasis žiniomis, padės toliau modernizuoti, žalinti ir įvairinti ekonomiką. Bendradarbiavimu siekiant tvaraus, pažangaus ir atsparaus transporto jungčių (įskaitant ES ir Jordanijos aviacijos susitarimą) ir ilgalaikės 2015–2030 m. nacionalinės transporto strategijos įgyvendinimu taip pat bus prisidedama prie regioninės ir ekonominės integracijos.

Ypatingas dėmesys bus skiriamas **jaunimo ir moterų įsidarbinamumo ir dalyvavimo ekonomikoje** didinimui. Toks dėmesys taip pat bus skiriamas tvarių ir lygių ekonominių galimybių kūrimui, be kita ko, remiantis **aukštos kokybės švietimu bei profesiniu mokymu ir tinkamų viešojo transporto paslaugų teikimu**, taip pat verslumo ir inovacijų kultūros puoselėjimui ir perėjimui prie žaliosios žiedinės ir skaitmeninės ekonomikos. Be to, reikėtų apsvarstyti galimybę įgyvendinti kultūros sektoriaus iniciatyvas, be kita ko, iniciatyvas, kuriomis siekiama plėtoti kultūros ir kūrybos pramonę, atsižvelgiant į tai, kad tokios iniciatyvos labai padeda skatinti kultūrų dialogą ir socialinę bei ekonominę plėtrą.

Visapusiškas Asociacijos susitarimo vykdymas ir tolesnis bendras darbas stiprinant esamus prekybos ir investicijų ryšius taip pat padidintų Jordanijos **integraciją į ES rinką** ir suteiktų naujų prekybos, investavimo ir plėtros galimybių. Pagal komunikatą dėl prekybos politikos peržiūros⁶ ES suinteresuotiems partneriams pietinėse kaimyninėse šalyse ir Afrikoje pasiūlys naują **tvarių investicijų iniciatyvą**.

Partnerystės tikslas – remti Jordanijos pastangas ir įsipareigojimą **stiprinti gerą valdymą, teisinės valstybės demokratinę reformą ir žmogaus teises, įskaitant socialines ir darbo teises**. Žmogaus teisės ir pagrindinės laisvės, įtvirtintos tarptautiniuose, regioniniuose ir nacionalinės teisės aktuose, yra bendros vertybės. Pagarba demokratijos principams ir žmogaus teisėms yra esminis ES ir Jordanijos santykių, taip pat tvarios socialinės ir ekonominės plėtros bei stabilumo Jordanijoje elementas.

Migracijos ir judumo srityje, atsižvelgiant į Europos Komisijos komunikatą dėl Migracijos ir prieglobsčio pakto⁷ ir Jordanijos teisės aktus, pažanga siekiant veiksmingai įgyvendinti įvairius **partnerystės judumo srityje** komponentus yra kompleksinis prioritetas, kuris taip pat padėtų užtikrinti, kad asmenys galėtų reguliariai ir lengviau judėti tarp Jordanijos ir ES, *inter alia*, siekiant stiprinti turizmą, palengvinti mainus švietimo srityje ir bendradarbiauti su užsienyje esančiomis Jordanijos išeivių bendruomenėmis. Visapusiškas ir tvarus požiūris į migraciją ir prieglobstį, įskaitant bendradarbiavimą grąžinimo srityje pagal ES ir jos valstybių narių nacionalinę kompetenciją, galėtų būti abipusiškai naudingas ES ir Jordanijai.

---

⁶ COMM(2021) 66 final of 2021 2 18.

⁷ COM(2020) 609 final, 2020 09 23.

1. BENDRADARBIAVIMO REGIONINIO STABILUMO IR SAUGUMO SRITYJE, ĮSKAITANT KOVĄ SU TERORIZMU, STIPRINIMAS

ES pripažįsta visas Jordanijos įdėtas atitinkamas pastangas. ES ir Jordanija turėtų toliau glaudžiai bendradarbiauti spręsdamos regioninio nestabilumo problemą, įskaitant grėsmės saugumui dėl „Da'esh“ ir kitų teroristinių grupių klausimą. Šiuo atžvilgiu ES yra įsipareigojusi padėti Jordanijai stabilizuoti ir apsaugoti savo išorės sienas. ES ir Jordanija remia poreikį rasti ilgalaikius ir tvarius su krize Sirijoje susijusius sprendimus pagal 2015 m. JT Saugumo Tarybos rezoliuciją 2254.

Atitinkamuose tarptautiniuose forumuose turėtų būti toliau vykdoma veikla siekiant spręsti krizės Sirijoje klausimą, taip pat reikėtų tęsti bendradarbiavimą pagal ES ir Jordanijos padidinto saugumo ir kovos su terorizmu veiksmų planą, ypač daug dėmesio skiriant bendrų projektų įgyvendinimui ir dalijimuisi informacija.

ES ir Jordanija taip pat turėtų aktyviau **sieti veiklą** spręsdamos su kitais konfliktais susijusias problemas, be kita ko, Artimųjų Rytų taikos proceso klausimus. ES pripažįsta, kad Jordanija atlieka būtiną ir konstruktyvų vaidmenį užtikrinant stabilumą regione, ir pakartoja, kad svarbu išsaugoti šventų vietų Jeruzalėje istorinę padėtį, be kita ko, atsižvelgiant į hašimitų saugomą turtą. ES ir Jordanija toliau glaudžiai bendradarbiaus siekdamos teisingo ir visapusiško Izraelio ir Palestinos konflikto sprendimo, grindžiamo dviejų valstybių sambūviu pagrįstu sprendimu, tarptautiniu mastu sutartais parametrais ir tarptautine teise. Jos spręs ne vien tiesiogiai su konfliktais susijusius klausimus, bet, įgyvendindamos Sąjungos civilinės saugos mechanizmą, stiprins bendradarbiavimą ir atsparumą nelaimių rizikos valdymo ir civilinės saugos srityse, intensyvins darbą atsparumo klimato kaitai ir prisitaikymo prie jos srityje ir investuos į prevencines priemones.

ES ir Jordanija yra partnerės įvairių religijų ir kultūrų dialogų skatinimo ir stiprinimo pasauliniu ir regioniniu lygmenimis srityje, šiuo klausimu Jordanijos vaidmuo nemenkas. ES ir Jordanija bendradarbiaus ir nustatys būdus, kaip apsaugoti ir išsaugoti kultūros paveldą, kuris yra svarbi taikos, demokratijos ir darnaus vystymosi varomoji jėga ir priemonė teigiamam dialogui ir įtraukčiai skatinti, ir šiuo tikslu pasiūlys veiksmų.

Galimybės naudotis gamtos ištekliais, visų pirma saugiu geriamuoju vandeniu, bus dar vienas svarbus ilgalaikio stabilumo aspektas. Jordanija ir ES toliau bendradarbiaus siekdamos toliau didinti vandens išteklių valdymo efektyvumą ir tvarumą.

Darbotvarkėje ir toliau daug dėmesio turi būti skiriama **terorizmo ir smurtinio ekstremizmo bei radikalizacijos prevencijai ir kovai su jais**. Taigi, papildydamos nuolatinį politinį ir teminį dialogą, ES ir Jordanija stiprins konkretų bendradarbiavimą ir dalijimąsi informacija, siekdamos spręsti šiuos uždavinius pagal teisinės valstybės principus ir visapusiškai gerbdamos žmogaus teises bei pagrindines laisves. ES ir Jordanija bendradarbiaus kovodamos su pagrindinėmis radikalizacijos, terorizmo ir smurtinio ekstremizmo priežastimis, atsižvelgdamos į socialinę sanglaudą, svarbų moterų ir jaunimo vaidmenį bei švietimą, be kita ko, vykdydamos abipusiškai sutartas švietimo programas ir plačiai įtraukdamos Jordanijos pilietinę visuomenę.

ES ir Jordanija taip pat nustatė Jordanijos dalyvavimo ES **krizių valdymo operacijose** sistemą, kuri yra dar vienas glaudaus bendradarbiavimo saugumo klausimais, kuriuo galima remtis, pavyzdys.

2. TVARAUS EKONOMINIO STABILUMO, ŽALIOJO, SKAITMENINIO, INTEGRACINIO IR ŽINIOMIS GRINDŽIAMO EKONOMIKOS AUGIMO, ŠVIETIMO KOKYBĖS IR DERAMŲ DARBO VIETŲ KŪRIMO SKATINIMAS

Krizė Sirijoje ir dėl jos ilgam atvykę pabėgėliai padarė didelį poveikį Jordanijos ekonominei padėčiai, jos ribotiems gamtos ištekliams ir pagrindinių paslaugų teikimui – jau ir taip nestabili ekonominė padėtis dar pablogėjo. Dėl COVID-19 pandemijos labai padaugėjo socialinių ir ekonominių sunkumų, padidėjo pažeidžiamumas ir nelygybė. Todėl bus toliau plėtojamas ir įgyvendinamas **ekonominis dialogas, reformos ir bendradarbiavimas makroekonomikos klausimais**, siekiant propaguoti patikimą makroekonominę ir struktūrinę politiką, kuria skatinamas tvaraus ir integracinio augimo potencialas, didinamas Jordanijos ekonomikos atsparumas ekonominiams sukrėtimams, taip pat didinamas viešųjų finansų tvarumas, koordinuojant veiksmus su daugiašaliais ir dvišaliais paramos teikėjais. Turėtų būti toliau dedamos pastangos išsaugoti makroekonominį stabilumą, atsižvelgiant į peržiūrėtą Tarptautinio valiutos fondo (TVF) programą ir Jordanijos įsipareigojimus tarptautinei bendruomenei po 2019 m. Londono konferencijos ir Jordanijos reformų programos. ES remia tokias pastangas teikdama bendradarbiavimo paramą, taip pat vykdydama esmines makrofinansinės paramos programas.

Be patikimo fiskalinio ir biudžeto valdymo, bus toliau bendradarbiaujama **Jordanijos viešojo sektoriaus reformų srityje**, siekiant pagerinti viešųjų finansų valdymą ir bendrą viešojo sektoriaus efektyvumą ir paslaugų teikimo pajėgumus.

Pagrindinis Jordanijos socialinis ir ekonominis iššūkis, *inter alia*, susijęs su užsitęsusiomis regioninėmis krizėmis, yra nevienodos galimybės įsidarbinti, be kita ko, moterims ir jaunimui, mažas ekonomikos augimas, didelis nedarbas ir didėjanti skola. Šią problemą reikėtų įveikti kuriant deramas darbo vietas, remiant verslumą ir inovacijas, visų pirma žaliajoje, skaitmeninėje ir socialinėje ekonomikoje, ugdant įgūdžius ir kvalifikacijas, skatinant tikslinį mokymą, švietimą ir mokslinius tyrimus, taip pat kuriant tikslinę ir visapusišką socialinės apsaugos sistemą. Šių tikslų partnerystės prioritetais siekiama taikant įvairias politikos priemones: prekybą, verslo vystymą, švietimą, mokymą ir mokymąsi visą gyvenimą, didesnę judumą. Visų šių priemonių tikslas – be kita ko, stiprinti ekonominį visų visuomenės grupių įgalėjimą ir dalyvavimą.

- a) **Prekyba vystymosi reikmėms** – vienas pagrindinių partnerystės prioritetų. Jordanijai bus naudingas darbo vietų kūrimas, grindžiamas didėjančiu eksportu į ES pagal supaprastintą kilmės taisyklių sistemą ir papildomas priemonės. ES ir Jordanija kartu nustatys tinkamus metodus dvišalių prekybos ir investicijų ryšių modernizavimui stiprinti. ES ir Jordanija taip pat bendradarbiaus MVI, vystymosi, technologijų ir praktinės patirties srityse, kad sustiprintų dvišalius ir ekonominius ryšius.
- b) Be to, ES ir Jordanija tęs savo **dialogą**, kad paskatintų suderinimą įvairiose srityse, kaip antai sanitarijos ir fitosanitarijos priemonių, taip pat techninių prekybos kliūčių šalinimo ir paslaugų srityse, siekdamas palengvinti prekybą ir padidinti Jordanijos patrauklumą investicijoms. Siekdama geriau apsaugoti vartotojų sveikatą ir padidinti saugą bei palengvinti prekybą, ES taip pat bendradarbiaus su Jordanija, kad padėtų kurti veiksmingas produktų saugos sistemas, atitinkančias tarptautinius standartus, kartu išvengiant netarifinių kliūčių.
- c) ES ir Jordanija nustatys prioritetus ir dės daugiau pastangų, siekdamas: **gerinti verslo aplinką** ir pritraukti investicijų, visų pirma tų, kuriomis remiamas perėjimas prie mažai taršios, atsparios ir žiedinės ekonomikos; **remti privačiojo sektoriaus našumą ir konkurencingumą** ir skatinti verslumą (be kita ko, vykdant teisinę, reguliavimo ir administracinę reformą, įskaitant konkurencijos politiką ir subsidijų kontrolės taisykles, skolinimą įmonėms ir kuo geriau pasinaudojant skaitmenine ir žaliaja pertvarka); **kurti tinkamas žinias ir įgūdžius**, reikalingus Jordanijos darbo rinkai ir žaliajai, skaitmeninei ir socialinei ekonomikai. Kaip minėta pirmiau, nauja **tvarių investicijų iniciatyva** galėtų padėti siekti šių tikslų. Be to, ES ir Jordanija bendradarbiaus stiprindamos žiniomis grindžiamus sektorius, kurie yra svarbūs kuriant deramas darbo vietas, visų pirma jaunimui ir moterims, taip pat remis ir įgalins įmones, visų pirma labiausiai nuo COVID-19 pandemijos nukentėjusiuose ekonomikos sektoriuose.

- d) Dar viena veiksminga socialinės ir ekonominės plėtros skatinimo priemonė – **švietimas**. Jordanijai, bendradarbiaujant su ES, bus labai svarbu įgyvendinti šį prioritetą, kad jis būtų naudingas visiems Jordanijoje gyvenantiems asmenims ir padėtų įveikti su COVID-19 susijusius sunkumus bei pašalinti mokymosi spragas. ES ir Jordanijos bendradarbiavimas **visiems vaikams, jaunimui ir jauniems suaugusiesiems užtikrinant saugų ir kokybišką viešąjį švietimą visais lygmenimis** padės užtikrinti, kad visi turėtų galimybę mokytis, kurti savo ateitį ir prisidėti prie ekonomikos augimo ir šalies vystymosi. Ypatingą dėmesį reikia skirti darbo rinkai pritaikytam profesiniam mokymui ir švietimui, taip pat aukštajam mokslui ir mokymuisi visą gyvenimą.

Dvišaliu pagrindu ir Viduržemio jūros sąjungoje ES ir Jordanija taip pat bendradarbiaus **mokslo, technologijų ir inovacijų** strategijos srityse, be kita ko, įgyvendindamos veiksmų gaires, skirtas bendrų prioritetų, pavyzdžiui, klimato kaitos, sveikatos ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos, klausimui spręsti.

ES ir Jordanija skatins novatoriškus mokslinius tyrimus ir žiniomis grindžiamus sprendimus bei bendradarbiavimą **atsinaujinančiųjų išteklių energijos, energijos vartojimo efektyvumo, suderinto su Jordanijos energetikos sektoriaus strategija (2020–2030 m.), ir tvaraus gamtos išteklių valdymo, be kita ko, tvaraus žemės ūkio praktikos ir tvaraus vandens bei atliekų tvarkymo, įskaitant saugų geriamąjį vandenį, srityse**. Jų bendradarbiavimas atitiks Darbotvarkę iki 2030 m. ir Paryžiaus susitarimą, be kita ko, atsižvelgiant į Europos žaliąjį kursą, ir juo bus aktyviau skatinamas perėjimas prie neutralaus poveikio klimatui, atsparios ir žiedinės ekonomikos. Bendradarbiavimas mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje bus tęsiamas pagal programą „Europos horizontas“, Partnerystę mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje Viduržemio jūros regione (PRIMA) ir Viduržemio jūros sąjungos regioninę mokslinių tyrimų ir inovacijų platformą.

ES ir Jordanija įsteigs **būsimų investicinių projektų** nustatymo ir rengimo forumą, atsižvelgdamos į Jordanijos nacionalinius prioritetus ir koordinuodamos veiklą su dvišaliais ir daugiašaliais paramos teikėjais. Be kita ko, ES, koordinuodama veiksmus su kitais paramos teikėjais, sieks remti Jordaniją jai rengiant planus įgyvendinti Akabos ir Amano vandens gėlinimo ir tiekimo (AAWDC) projektą kaip strateginį nacionalinį projektą, kuriuo siekiama sumažinti šalies svarbiausių vandens išteklių trūkumą.

ES ir Jordanija bendradarbiaus siekdamos užtikrinti **energetikos, vandens, maisto, sveikatos ir klimato kaitos prioritetų suderinamumą**, skatinti jų įgyvendinimą ir užtikrinti dalyvaujamuosius procesus regioniniu ir tarptautiniu lygmenimis.

3. GERO VALDYMO, TEISINĖS VALSTYBĖS, DEMOKRATINĖS REFORMOS IR PAGARBOS ŽMOGAUS TEISĖMS STIPRINIMAS

Atsižvelgdamos į tvirtą Jordanijos įsipareigojimą tęsti reformų procesą, kurį skatina Karališkasis politinės sistemos modernizavimo komitetas, ES ir Jordanija toliau bendradarbiaus siekdamos toliau stiprinti demokratinę ir teisingumo sistemą Jordanijoje, teisinę valstybę, lyčių lygybę ir žmogaus teisių bei pagrindinių laisvių apsaugą. ES ir Jordanija rems veiksmus, kuriais siekiama kovoti su visų formų diskriminacija, visais aspektais, susijusiais su veiksminga ir įsitvirtinusia pilietine visuomene, be kita ko, sukurdamos teisinę darbo aplinką ir veiklos erdvę, palankią gyvybingos pilietinės visuomenės vystymuisi.

Bendradarbiaujant daugiausia dėmesio bus skiriama visapusiškų ir įtraukių reformų įgyvendinimui, toliau stiprinant teisminių institucijų veiksmingumą, efektyvumą ir nepriklausomumą, taip pat vienodas galimybes visiems kreiptis į teismą, laikantis tarptautiniu mastu pripažintų standartų. Tai apims teisminį bendradarbiavimą civilinėse ir baudžiamosiose bylose, skatinant prisijungimą prie atitinkamų tarptautinių konvencijų ir jų įgyvendinimą, taip pat siekiant tarptautinio susitarimo dėl teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose kartu su Eurojustu. Bendradarbiaujant daug dėmesio toliau bus skiriama rinkimų procesui (įskaitant tolesnius veiksmus, susijusius su ES rinkimų stebėjimo ir rinkimų ekspertų misijų rekomendacijomis), paramai lyčių lygybei, įskaitant kovą su smurtu dėl lyties, ir prasmingam moterų ir jaunimo politiniam dalyvavimui, taip pat moterų įgalėjimui politiniame ir viešajame gyvenime. Ekonominės, socialinės ir kultūrinės teisės, pilietinis ugdymas, politinių partijų sistemos ir Parlamento priežiūros bei teisėkūros vaidmens stiprinimas, vietos ir nacionalinės politikos sąsajos, prasmingas socialinis dialogas, decentralizacijos procesas, pliuralistinė ir nepriklausoma žiniasklaida, skaidrumas, įskaitant finansinį skaidrumą, taip pat atskaitomybė ir kova su korupcija bus ES ir Jordanijos bendradarbiavimo dalis.

ES ir Jordanija toliau palaikys reguliary **dialogą demokratijos ir gero valdymo, teisingumo, teisinės valstybės ir žmogaus teisių klausimais**. Dialogas bus grindžiamas Jordanijos tarptautiniais, regioniniais ir nacionaliniais laimėjimais ir įsipareigojimais. Abi Šalys paprašys pilietinės visuomenės pateikti savo nuomonę.

Kalbant konkrečiai apie **žmogaus teises**, vykdamt reguliarių dialogą, be kita ko, bus aptariami šie klausimai: visų formų saviraiškos laisvė, asociacijų laisvė, įskaitant pilietinės visuomenės ir socialinių partnerių, pavyzdžiui, profesinių sąjungų ir prekybos rūmų, darbo aplinką, moterų teisės ir moterų įgalėjimas politiniame, ekonominiame ir viešajame gyvenime, taip pat vaiko teisės. Atskaitingas, skaidrus, efektyvus ir įtraukus viešasis administravimas yra labai svarbus siekiant įgyvendinti šiuos tikslus ir toliau skatinti bei stiprinti Jordanijos demokratiją ir gerą valdymą, taip pat kovoti su sukčiavimu ir korupcija, be kita ko, veiksmingai ir efektyviai bendradarbiaujant su Europos kovos su sukčiavimu tarnyba ir Europos prokuratūra.

Palaikant dialogą bus tinkamai atsižvelgiama į Jordanijos daugiašaliu lygmeniu priisiimtus įsipareigojimus. Bus aptiriamos ir ekonominės, socialinės bei kultūrinės teisės, pavyzdžiui, švietimo ir darbo srityse. Dialogas visų pirma bus susijęs su sritimis, nurodytomis partnerystės prioritetuose.

Siekdama užtikrinti aukštą asmens duomenų apsaugos lygį, ES toliau skatins tolesnį perėjimą prie ES ir tarptautinių duomenų apsaugos standartų. Jordanija turėtų imtis tolesnių praktinių veiksmų, kad užtikrintų pagarbą teisėms į privatų gyvenimą ir asmens duomenų apsaugą viešajame ir privačiajame sektoriuose, įskaitant teisės saugos ir baudžiamosios teisenos sritis.

REAGAVIMAS Į KRIZĘ SIRIJOJE

ES ir Jordanija toliau bendradarbiaus siekdamos rasti ilgalaikius ir tvarius su krize Sirijoje susijusius sprendimus pagal 2015 m. JT Saugumo Tarybos rezoliuciją 2254, kad būtų sudarytos sąlygos savanoriškam, saugiam ir oriam pabėgėlių grįžimui. Jos toliau dės pastangas, kad pabėgėliams ir pažeidžiamoms priimančiosioms bendruomenėms būtų suteikta galimybė naudotis apsauga, pragyvenimo šaltiniais ir paslaugomis, be kita ko, taikydamos šias priemones:

- toliau sudarydamos palankesnes sąlygas pabėgėlių administraciniam statusui ir užtikrindamos veiksmingą apsaugą, galimybę naudotis pagrindinėmis paslaugomis ir pagarbą jų pagrindinėms žmogaus ir juridinėms teisėms;

- suteikdamos daugiau galimybių naudotis pagrindinėmis paslaugomis, įskaitant socialinę paramą, nuotekų valymo paslaugas, sveikatos priežiūrą, įskaitant psichikos sveikatą ir psichosocialinę paramą, taip pat formalųjį ir neformalųjį švietimą, ir gerindamos jų kokybę;
- didindamos jų pragyvenimo šaltinius ir savarankiškumą, šiuo tikslu suteikdamos galimybių prisidėti prie Jordanijos ekonominės plėtros, be kita ko: tobulindamos verslo aplinką ir didindamos našumą bei gerindamos darbo rinkos sąlygas; remdamos politikos priemonės, kuriomis siekiama derinti įgūdžių pasiūlą su darbo rinkos poreikiais; sudarydamos palankesnes sąlygas naudotis švietimo ir mokymo paslaugomis; gerindamos ir plėsdamos galimybes įsidarbinti, be kita ko, suteikdamos paramą verslui namuose ir darbo leidimams; stiprindamos moterų ir jaunimo ekonominę įgalėjimą ir dalyvavimą;
- skatindamos eksportą į ES rinką, be kita ko, veiksmingai įgyvendindamos Jordanijai skirtą kilmės taisyklių sistemą, kad būtų skatinamos investicijos ir darbo vietų kūrimas tiek jordaniečiams, tiek Sirijos pabėgėliams.

DIALOGO IR TARPUSAVIO BENDRADARBIAVIMO MECHANIZMAI

Bendra ES ir Jordanijos santykių sistema nustatyta 2002 m. įsigaliojusiu Asociacijos susitarimu ir 2010 m. Jordanijai suteiktu aukštesnio lygio partnerystės statusu. **Asociacijos susitarimo įgyvendinimas sėkmingai racionalizuotas** sujungiant pakomitečius į kelis teminius dialogus pagal partnerystės prioritetus ir papildant politinius dialogus.

Atsižvelgiant į Viduržemio jūros regiono darbotvarkės peržiūrą ir Tarybos išvadas, 2024 m. taip pat numatyta atlikti laikotarpio vidurio peržiūrą, siekiant įvertinti partnerystės prioritetų, dėl kurių tarpusavyje susitars ES ir Jordanija, poveikį ir prireikus juos pritaikyti.

Be to, siekiant remti **ES paramos teikimą reaguojant į Sirijos pabėgėlių krizę**, bus reguliariai peržiūrimi atitinkami tarpusavio įsipareigojimai pagal šiuos prioritetus, atsižvelgiant į ES ir Jordanijos dvišalį bendradarbiavimą, taip pat kituose atitinkamuose dialoguose ir susitikimuose bei vykdant tolesnius veiksmus, susijusius su Briuselio konferencijomis.

Laikydamosi **didesnės atsakomybės už Europos kaimynystės politiką principo**, ES, glaudžiai bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, dalyvaus koordinuojant mechanizmus su Jordanijos vyriausybe centrinio ir vietos lygmenimis bei su partneriais, pavyzdžiui, pilietine visuomene ir privačiuoju sektoriumi.

Siekdama partnerystės prioritetuose išdėstytų užmojų, ES yra įsipareigojusi toliau teikti finansinę paramą ir bendradarbiauti su tarptautine bendruomene remiant Jordaniją, o Jordanija įsipareigoja toliau įgyvendinti savo reformų darbotvarkę. Ši darbotvarkė bus labai svarbi siekiant sudaryti sąlygas bendrai partnerystės sėkmei.